

77/1965 Sb.

VYHLÁŠKA
ministerstva stavebnictví
ze dne 28. června 1965
o výcviku, způsobilosti a registraci obsluh stavebních strojů

Ministerstvo stavebnictví v dohodě se zúčastněnými ministerstvy, ostatními ústředními orgány a Ústřední radou odborů stanoví podle §27 odst. 1 zákona č. 65/1961 Sb. o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci:

§ 1
Rozsah platnosti

1. Stavební stroje uvedené v odstavci 2 (dále je "stavební stroje") smí v souvislosti s prováděním zemních*) nebo jiných stavebních prací obsluhovat jen ten, komu ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený udělí k obsluze oprávnění.

2. Oprávnění podle odstavce 1 je třeba k obsluze

- a) dozerů a traktorů kolových nad 50 k,
- b) dozerů a traktorů pásových,
- c) speciálních tahačů stavebních mechanismů,
- d) lopatových rypadel pásových, automobilových a kolových,
- e) korečkových rypadel,
- f) korečkových hlubidel,
- g) drenážních fréz a rýhovačů,
- h) nakládacích a vykládacích strojů kolových a pásových nad 35 k,
- i) autogrejdřů a grejdrelevátorů,
- j) motorových skrejprů,
- k) skrejprů s pásovým tahačem,
- l) truboukladčků,
- m) silničních válců,
- n) úzkorozchodných lokomotiv pro přenosné dráhy,
- o) speciálních motorických sněhových strojů,
- p) kompresorů s provozním tlakem nad 5 atm. a 300 m³/hod.,
- q) stavebních strojů, které zvláštním opatřením stanoví ministerstvo stavebnictví.**)

3. Bez oprávnění k obsluze smí obsluhovat stavební stroj jen ten, kdo se ho se souhlasem provozovatele stroje učí obsluhovat pod přímým a stálým dohledem odborného učitele nebo školitele za účelem získání předběžné praxe podle §5.

*) Zemními pracemi se rozumí práce podle ČSN 73 3050

**) Pokud stavební stroje jsou vybaveny také jeřábovým zařízením, je k obsluze tohoto zařízení třeba zvláštního oprávnění - jeřábnický průkaz (ČSN 27 0140 - bezpečnostní předpisy pro jeřáby a jiná zdvihadla se strojním pohonem)

§ 2

Oprávnění k obsluze stavebních strojů

1. Oprávnění k obsluze stavebních strojů lze udělit jen tomu, kdo

- a) dosáhl věku 18 let,
- b) je tělesně a duševně schopný a spolehlivý k takové obsluze,
- c) absolvoval předepsaný výcvik,
- d) prokázal zkouškou odbornou způsobilost.

2. Má-li stavební stroj také charakter motorového vozidla nebo parního stroje, lze udělit oprávnění k obsluze jen tomu, kdo již má odpovídající řidičský průkaz**) popř. oprávnění k obsluze parních strojů (kotlů).***)

**) Vyhláška ministerstva vnitra č. 87/1964 Sb. o řidičských průkazech údržba parních kotlů

***) Například topičský průkaz dle ČSN 070710 - provoz, údržba a obsluha parních kotlů.

§ 3

Zjištění tělesné a duševní schopnosti

Tělesná a duševní schopnost k obsluze stavebních strojů se zjišťuje lékařskou prohlídkou, které se musí uchazeč o oprávnění k obsluze stavebních strojů podrobit před zahájením výcviku. Po provedení lékařské prohlídky platí přiměřeně předpisy ministerstva zdravotnictví vydané pro zjištění tělesné a duševní schopnosti uchazečů o řidičský průkaz.****)

****) Směrnice ministerstva zdravotnictví poř. č. 32/1963 Sbírký pro národní výbory

§ 4

Spolehlivost k obsluze stavebních strojů

1. Spolehlivým k obsluze stavebních strojů není

- a) kdo nemá dobrou pracovní morálku a svou dosavadní práci a chováním nezaručuje bezpečnou a hospodárnou jejich obsluhu,
- b) kdo požívá často nadměrné alkoholické nápoje nebo požívá omamné prostředky,
- c) komu je soudem zakázána obsluha stavebních strojů.

2. Osvědčení o spolehlivosti k obsluze stavebních strojů podle odst. 1 písm. a) a b) dává se souhlasem závodního (dílenského) výboru ROH organizace, která navrhuje uchazeče k zařazení do výcvikového zařízení.

- 3 -
§ 5
Výcvik

1. Uchazeč o oprávnění k obsluze stavebních strojů musí

- a) získat předběžnou praxi v obsluze stavebního stroje pod přímým a stálým dohledem odborného učitele nebo školitele v rozsahu stanoveném v příloze,
- b) projít odborným výcvikem ve výcvikovém zařízení ministerstva stavebnictví nebo výcvikovém zařízení zřízeném se souhlasem ministerstva stavebnictví.

2. Výcvik ve výcvikovém zařízení musí být veden podle učebních osnov vydaných nebo schválených ministerstvem stavebnictví.

3. O absolvování výcviku vydá výcvikové zařízení absolventu osvědčení.

§ 6
Výběr uchazečů do výcvikového zařízení

1. Uchazeče do výcvikového zařízení obsluh stavebních strojů navrhuje organizace, která při svém provozu používá stavebních strojů, a to především z řad uchazečů, kteří jsou vyučeni ve strojním nebo příbuzném oboru a mají též odbornou praxi v těchto oborech.

2. Žádost o zařazení uchazeče do výcvikového zařízení musí organizace doložit:

- a) prohlášením uchazeče o tom, že mu soudem není zakázána obsluha stavebních strojů a že souhlasí se zařazením do výcviku,
- b) osvědčením organizace o spolehlivosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- c) lékařským vysvědčením o tělesné a duševní schopnosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
- d) potvrzením o předběžné praxi v obsluze stavebního stroje,
- e) dalšími doklady odůvodňujícími žádost o zařazení uchazeče do výcvikového zařízení.

3. Doklady uvedené v odstavci 2 vrátí výcvikové zařízení uchazeči po úspěšném skončení výcviku, pokud je nepředá přímo orgánu pověřenému provedením odborné zkoušky.

§ 7
Přihláška k odborné zkoušce

1. Přihlášku k odborné zkoušce podává uchazeč o oprávnění k obsluze stavebního stroje prostřednictvím organizace, u níž je v pracovním poměru, popř. prostřednictvím výcvikového zařízení, ministerstvu stavebnictví nebo orgánu jím pověřenému.

2. Přihláška musí obsahovat:

- a) jméno uchazeče a jeho adresu,
- b) datum a místo narození a číslo občanského průkazu,
- c) data řidičského průkazu, oprávnění k obsluze parních strojů (kotlů), pokud k

- obsluze stavebního stroje je podle zvláštních předpisů takový průkaz třeba,
- d) prohlášení uchazeče, že mu není soudem zakázána obsluha stavebních strojů,
 - e) osvědčení organizace o spolehlivosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
 - f) lékařské vysvědčení o tělesné a duševní schopnosti uchazeče k obsluze stavebních strojů,
 - g) potvrzení o předběžné praxi v obsluze stavebního stroje v předepsaném rozsahu,
 - h) osvědčení o úspěšném absolvování odborného výcviku,
 - i) fotografii hlavy uchazeče o rozměru 3 x 4 cm.

3. Na podkladě přihlášky stanoví ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený dobu, místo zkoušky a složení zkušební komise.

§ 8 Odborná zkouška

1. Odborná způsobilost uchazeče o oprávnění k obsluze stavebních strojů se zjišťuje odbornou zkouškou a to zvlášť pro každou skupinu strojů a druh pohonu.

2. Odborná zkouška se koná před zkušební komisí složenou nejméně ze dvou zkušebních komisařů. U zkoušky mohou být přítomni zástupce organizace, u níž je uchazeč v pracovním poměru a zástupce odborové organizace.

3. Odborná zkouška se skládá z teoretické a praktické části a musí prokázat, že uchazeč má znalosti obsluhy a údržby stavebního stroje a zvládl látku předepsanou učební osnovou.

4. Výsledek odborné zkoušky hodnotí zkušební komise takto:

- a) způsobilý k obsluze stavebního stroje typu:.....
- b) nezpůsobilý k obsluze stavebního stroje typu:.....

5. O výsledku odborné zkoušky každého uchazeče sepíše zkušební komise samostatný zápis, který předloží orgánu pověřenému vydáním oprávnění k obsluze stavebních strojů.

6. Nebyl-li uchazeč uznán při zkoušce způsobilým k obsluze stavebního stroje, může se přihlásit k opakování zkoušky ve lhůtě stanovené zkušební komisí. Neuspěje-li žadatel ani při opakované zkoušce, může být připuštěn ke zkoušce jen po opakování výcviku.

§ 9 Průkaz o oprávnění k obsluze stavebních strojů

1. Uchazeči, který odbornou zkouškou prokázal způsobilost, udělí ministerstvo stavebnictví, nebo orgán jím pověřený, oprávnění k obsluze stavebního stroje (stavebních strojů) a vydá mu o tom průkaz.

2. Oprávnění může být rozšířeno na další stavební stroje po doplňovací praxi a zkoušce.

§ 10 Povinnosti držitele průkazu

1. Držitel průkazu je povinen průkaz náležitě opatrovat a musí jej mít při výkonu obsluhy stavebního stroje a na požádání jej předložit kontrolním orgánům.
2. Držitel průkazu nesmí provádět žádné zápisy, změny nebo úpravy v průkazu.
3. Ztrátu průkazu je držitel povinen hlásit ihned orgánu, který průkaz vydal popř. orgánu, který je vydáváním oprávnění pověřen.

§ 11 Odnětí (zadržení) průkazu

1. Ministerstvo stavebnictví může zrušit oprávnění k obsluze stavebního stroje a odejmout průkaz o tom vydaný, stal-li se jeho držitel duševně nebo tělesně nezpůsobilý nebo nespolehlivý k takové obsluze.
2. Kontrolní orgány mohou průkaz dočasně zadržet, jestliže by jedním obsluhy stavebního stroje byla ohrožena bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

§ 12 Zkušební komisaři

1. Zkušební komisaře jmenuje do funkce ministerstvo stavebnictví po předchozí dohodě s vedoucím organizace, u níž je navrhovaný zkušební komisař v pracovním poměru.
2. Zkušební komisař je povolán k výkonu zkušební komise tak, aby tato činnost zasahovala do jeho pracovní doby u organizace, u níž je v pracovním poměru, jenom v nezbytně nutném rozsahu, který nemá přesáhnout čtyři pracovní dny v měsíci.
3. Po dobu výkonu zkušební činnosti má zkušební komisař nárok na pracovní volno a náhradu mzdy jako při překážkách v práci z důvodu obecného zájmu. Vedle toho má nárok na úhradu cestovních výdajů a na odměnu za provedení zkoušek v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy.*)

*) a) Vyhláška Státní mzdové komise č. 261/1953 Ú.I. o odměňování přednáškové a učitelské činnosti v závodních školách práce, v ÚDŠ, v internátech a jiných kursech a o odměnách vedoucím a učebním asistentům internátních škol a kursů.
b) Vyhláška ministerstva financí č. 100/1964 Sb. o náhradách cestovních, stěhovacích a jiných výdajů.

§ 13 Oprávnění ministerstva stavebnictví

1. Ministerstvo stavebnictví
 - a) vykonává ústřední dozor nad výukou a odbornými zkouškami obsluh stavebních strojů,
 - b) schvaluje (vydává) učební osnovy pro výcviková zařízení obsluh stavebních strojů,

- c) noví hromadné popř. jednotlivé kontrolní zkoušky obsluh stavebních strojů případně doplňující školení a podmínky jeho provedení,
- d) vede ústřední registraci obsluh stavebních strojů.

2. Ministerstvo stavebnictví může

- a) věřit jiné orgány prováděním zkoušek a vydáváním oprávnění k obsluze stavebních strojů,
- b) výjimečných zvlášť odůvodněných případech povolit výjimky nebo úlevy z této vyhlášky.

§ 14

Oprávnění k obsluze stavebních strojů u ozbrojených sil

Pro výcvik, způsobilost a registraci obsluh stavebních strojů u ozbrojených sil platí zvláštní předpisy. Takto nabytá oprávnění platí pro výkon obsluhy i mimo rámec ozbrojených sil, jestliže ministerstvo stavebnictví nebo orgán jím pověřený provede na žádost držitele průkazu jeho registraci.

§ 15

Přechodná ustanovení

1. Oprávnění k obsluze stavebních strojů udělená ministerstvem stavebnictví před účinností této vyhlášky zůstávají v platnosti.

2. Funkce zkušebních komisařů mohou vykonávat jen pracovníci jmenovaní podle této vyhlášky.

§ 16

Závěrečná ustanovení

Zrušují se směrnice býv. ministerstva stavebního průmyslu čj. 362 313-správ. 2/1952 ze dne 28. února 1952 o způsobilosti, registraci a výcviku řidičů některých strojů pro zemní a stavební práce.*)

*) Uveřejněny v částce 29 Ú.l. z r. 1952.

§17

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. srpna 1965.

Ministr:
inž. Takáč v.r.

Příloha k vyhlášce č. 77/1965 Sb.

Předběžná praxe pro jednotlivé skupiny stavebních strojů stanoví se v tomto rozsahu:

a)	dozery a traktory kolové nad 50 k	400 hod.
b)	dozery a traktory pásové	400 hod.
c)	speciální tahače stavebních mechanismů	400 hod.
d)	lopatová rypadla pásová, automobilová a kolová	400 hod.
e)	korečková rypadla	300 hod.
f)	korečková hlubidla	300 hod.
g)	drenážní frézy a rýhovače	300 hod.
h)	nakládací a vykládací stroje kolové a pásové nad 35 k	400 hod.
i)	autogrejdry a grejdrelevátory	400 hod.
j)	motorové skrejpry	400 hod.
k)	skrejpry s pásovým tahačem	400 hod.
l)	trouboukladčičky	300 hod.
m)	silniční válce	200 hod.
n)	úzkorozchodné lokomotivy pro přenosné dráhy	200 hod.
o)	speciální motorické sněhové stroje	200 hod.
p)	kompresory s provozním tlakem nad 5 atm. a 300 m ³ /h	200 hod.
q)	u dalších stavebních strojů stanoví se rozsah předběžné praxe v opatření vydaném podle §1 písm. q) vyhlášky	

Hodinou předběžné praxe se rozumí doba, po kterou uchazeč o oprávnění k obsluze stavebního stroje stroj řídí pod dozorem odborného učitele nebo školitele. Do předběžné praxe se nezapočítává přípravný čas ani hodiny věnované údržbě nebo opravě stroje.